

TÜRKİYE'NİN TASARRUF EĞİLİMLERİ ARAŞTIRMASI

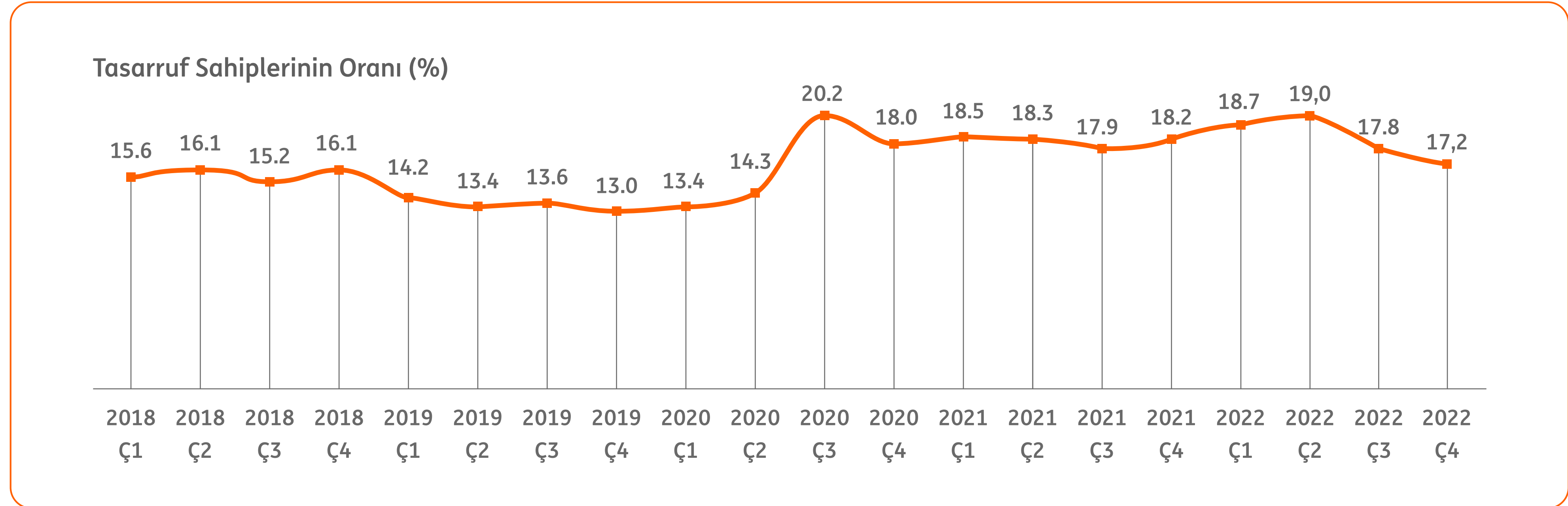
2022 / 4. Çeyrek Raporu

TASARRUF SAHİPLİĞİ VE NEDENLERİ

Tasarruf Sahiplerinin Oranı

Tasarruf sahipliği düşmeye devam ediyor. 2022 yılının ilk çeyreğinde %19 olan tasarruf sahipliği 2022'nin son çeyreğinde %17'ye gerilemiştir. Bu çeyrekte görülen tasarruf sahiplerinin oranındaki düşüş özellikle kadınlardaki düşüşten gelmekte.

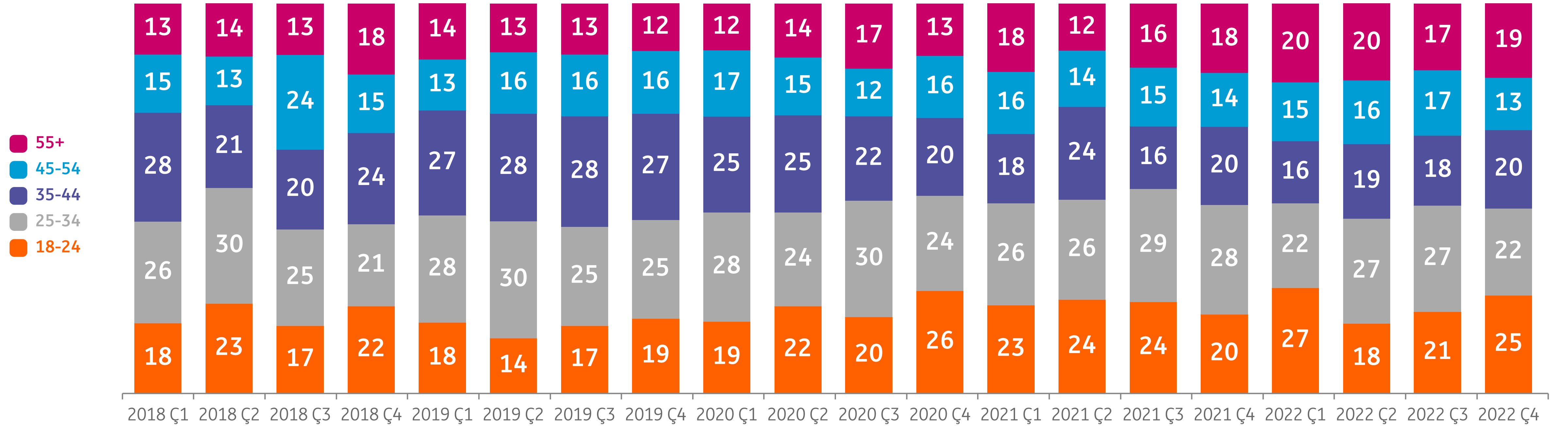

Baz: 2403

2022 Ç1		2022 Ç2		2022 Ç3		2022 Ç4	
Erkek n=1187	Kadın n=1217	Erkek n=1186	Kadın n=1217	Erkek n=1186	Kadın n=1217	Erkek n=1187	Kadın n=1217
23,8 > K	13,7	26,5 > K	11,7	23,8 > K	11,9	24,9 > K	9,6

Tasarruf Sahibi Olanların Yaş Dağılımı

2022'nin 4. çeyreğinde tasarruf sahipliği özellikle 25-34 ve 45-54 yaş arasında bireylerde düşüyor. 18-24 yaş grubunda ise tasarruf sahipliği 2022'nin ilk çeyreğine göre daha düşük olsa da artış devam ediyor.

Baz	375	386	366	386	342	323	328	311	323	345	486	432	444	441	430	438	450	457	427	412
Ort. Yaş	37,9	36,7	38,8	38,6	38,2	38,5	38,4	37,7	37,5	36,9	37,0	36,5	38,0	36,3	36,7	38,2	39,7	39,5	38,6	37,7

Yaş Gruplarının Tasarruf Sahipliği Oranı

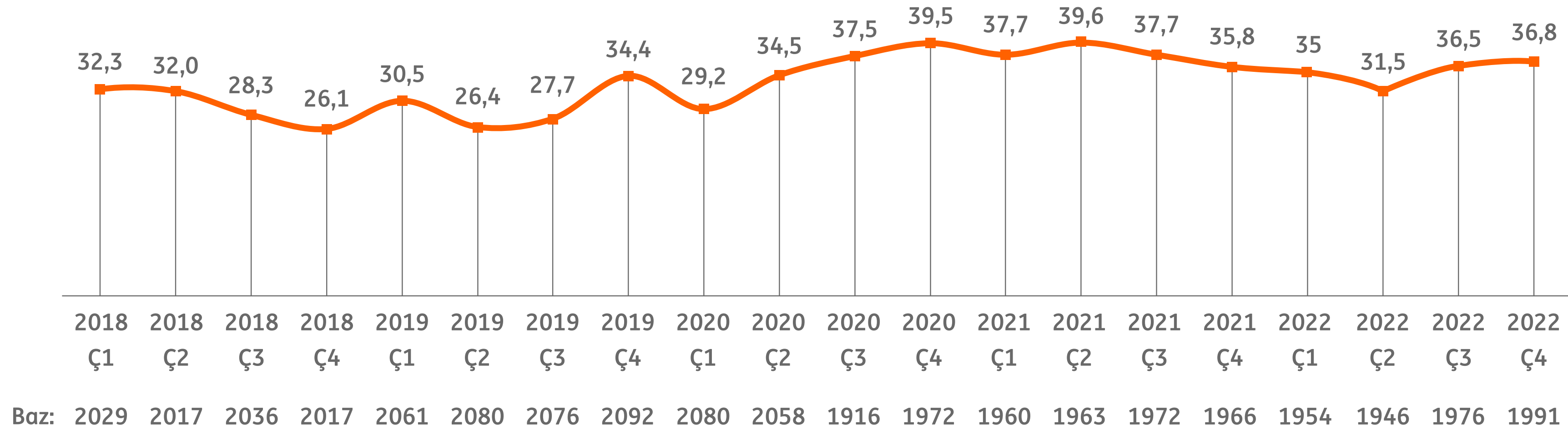
Yaş grupları ayrı ayrı incelendiğinde ise 18-24 yaş grubunda tasarruf sahipliği bu dönemde de 3 puan artıyor. 25-34 ve 45-54 yaş grubunda ise 4'er puanlık düşüş var.

	2017 Ç1	2017 Ç2	2017 Ç3	2017 Ç4	2018 Ç1	2018 Ç2	2018 Ç3	2018 Ç4	2019 Ç1	2019 Ç2	2019 Ç3	2019 Ç4	2020 Ç1	2020 Ç2	2020 Ç3	2020 Ç4	2021 Ç1	2021 Ç2	2021 Ç3	2021 Ç4	2022 Ç1	2022 Ç2	2022 Ç3	2022 Ç4
18-24	%13	%16	%17	%16	%16	%21	%15	%21	%15	%11	%14	%14	%14	%19	%23	%27	%24	%25	%24	%21	%29	%20	%22	%25
Baz:	415	415	415	415	415	415	415	415	415	415	415	415	415	415	414	414	414	415	415	415	414	415	415	414
25-34	%17	%16	%18	%16	%16	%19	%15	%13	%16	%16	%14	%13	%15	%14	%24	%17	%19	%19	%20	%20	%16	%20	%19	%15
Baz:	609	610	609	609	610	610	609	609	609	609	610	610	610	610	610	610	610	610	610	610	610	610	610	610
35-44	%16	%15	%15	%15	%20	%16	%15	%18	%18	%17	%18	%16	%15	%17	%21	%17	%15	%20	%13	%17	%14	%17	%15	%16
Baz:	514	514	514	514	514	514	514	513	513	514	513	514	514	514	513	514	514	514	514	514	514	514	513	514
45-54	%10	%13	%15	%12	%14	%12	%22	%14	%11	%13	%13	%13	%14	%13	%15	%17	%18	%16	%16	%15	%17	%19	%18	%14
Baz:	402	402	403	402	403	402	402	403	403	402	403	403	403	403	403	403	403	403	402	402	403	402	402	403
55+	%8	%8	%11	%8	%10	%11	%10	%15	%11	%9	%9	%8	%8	%10	%17	%12	%17	%12	%15	%17	%20	%20	%16	%17
Baz:	463	462	462	463	462	463	463	463	463	463	463	463	463	463	463	463	463	463	463	463	463	463	463	463

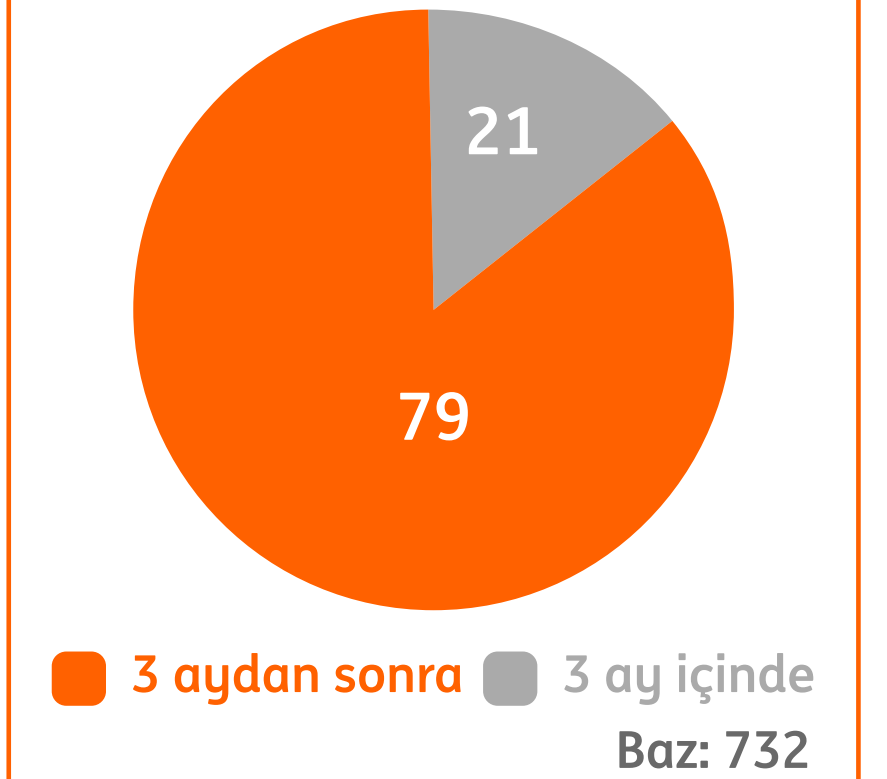
Yakın Gelecekte Tasarruf Yapmayı Planlayanlar

Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlayanların oranı geçen çeyrek ile oldukça benzer. Ancak önümüzdeki 3 ay içinde tasarruf yapmayı düşünenlerin oranı %14'ten %21'e yükseliyor. Bu çeyrekte ilk defa kadınların yakın gelecekte tasarruf yapma niyeti erkeklerden daha yüksek.

Tasarrufu Olmayanlar için Yakın Gelecekte Tasarruf Yapmayı Planlayanlar (%)

Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlayanlar arasında önümüzdeki 3 ay için tasarruf yapmayı düşünenlerin oranı (%)

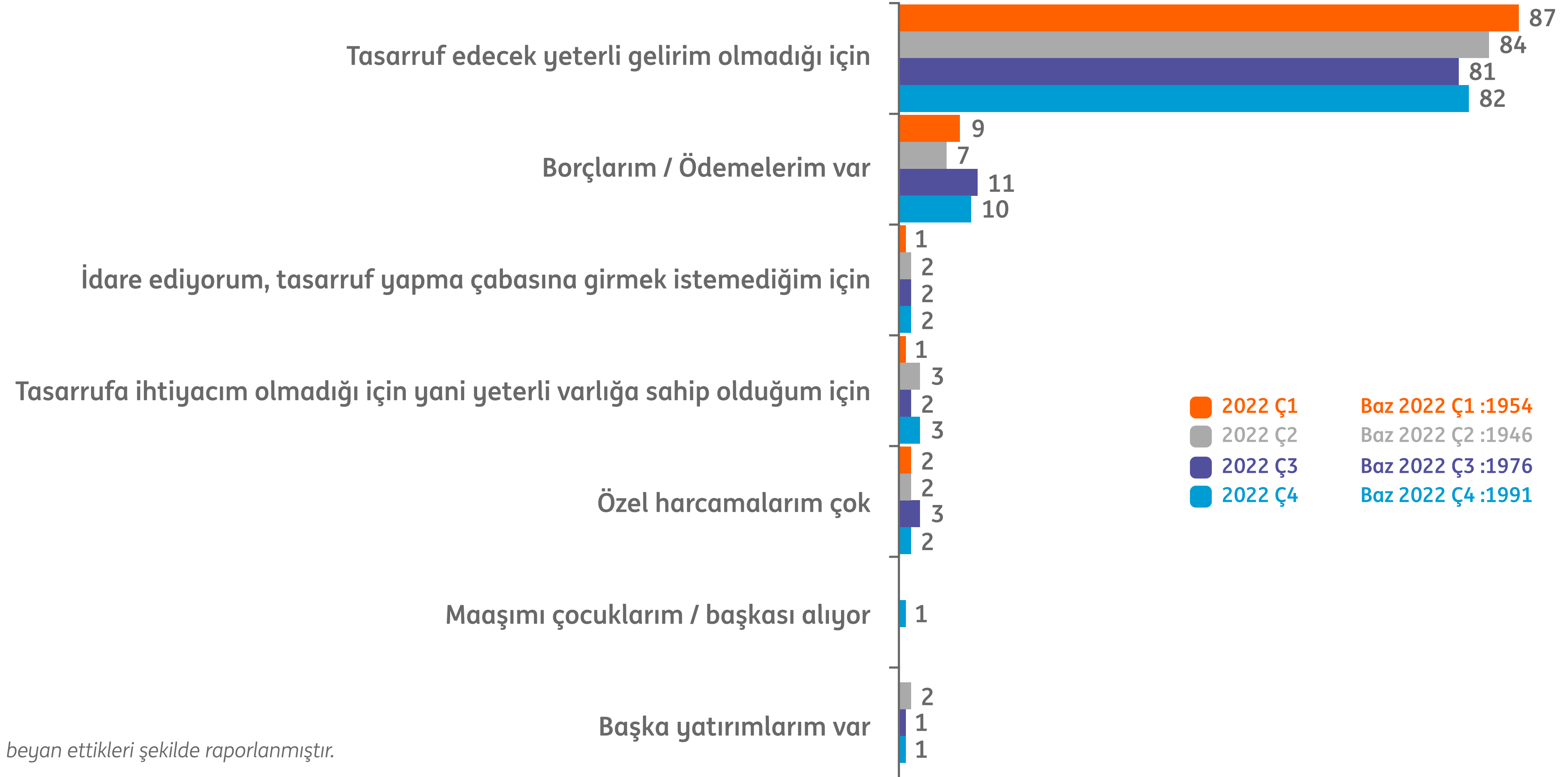

2022 4. çeyrek için evet diyenler

2022 Ç1		2022 Ç2		2022 Ç3		2022 Ç4	
Erkek n=904	Kadın n=1050	Erkek n=871	Kadın n=1075	Erkek n=904	Kadın n=1072	Erkek n=892	Kadın n=1100
35,3	34,8	33,5	30	38,3	34,9	34,7	38,5

Tasarrufu Olmayanların Tasarruf Edememe Gerekçeleri

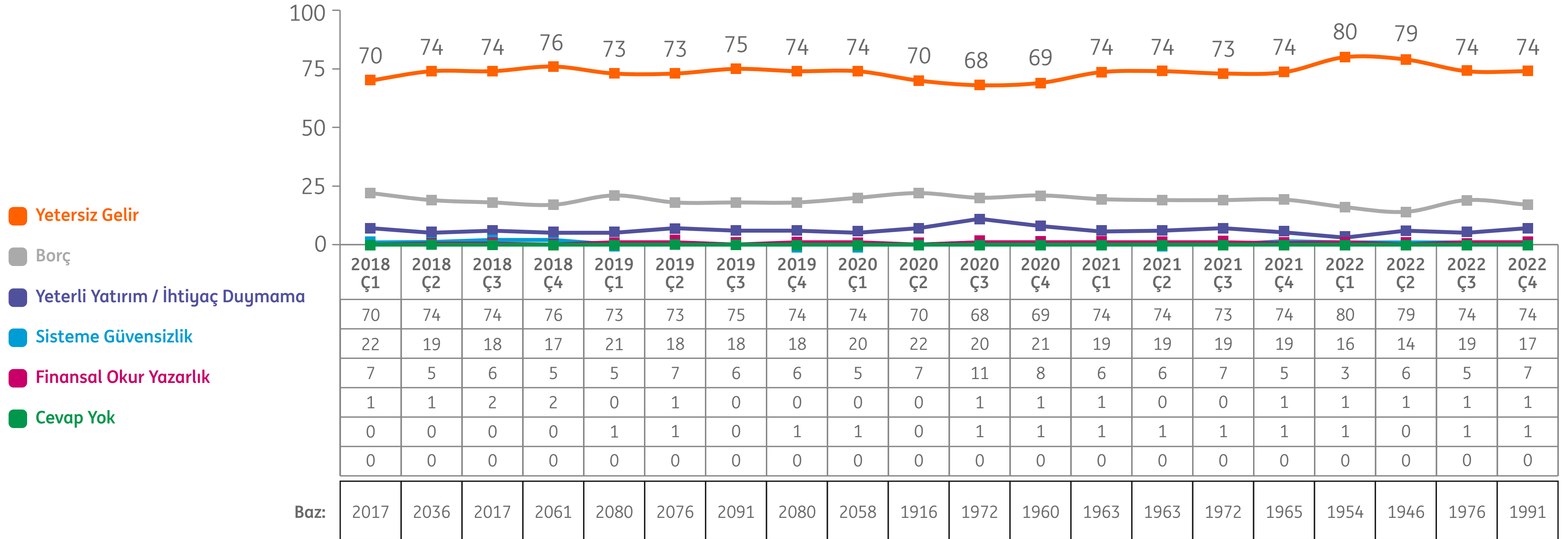
Yeterli gelirin olmaması bu dönemde de tasarruf yapamamanın en önemli sebebi. Borç ve ödemelerin olması geçen çeyreğe yakın bir oranda belirtiliyor.

Görüşmecilerin beyan ettikleri şekilde raporlanmıştır.

Tasarruf Sahibi Olmama Nedenlerine Genel Bakış

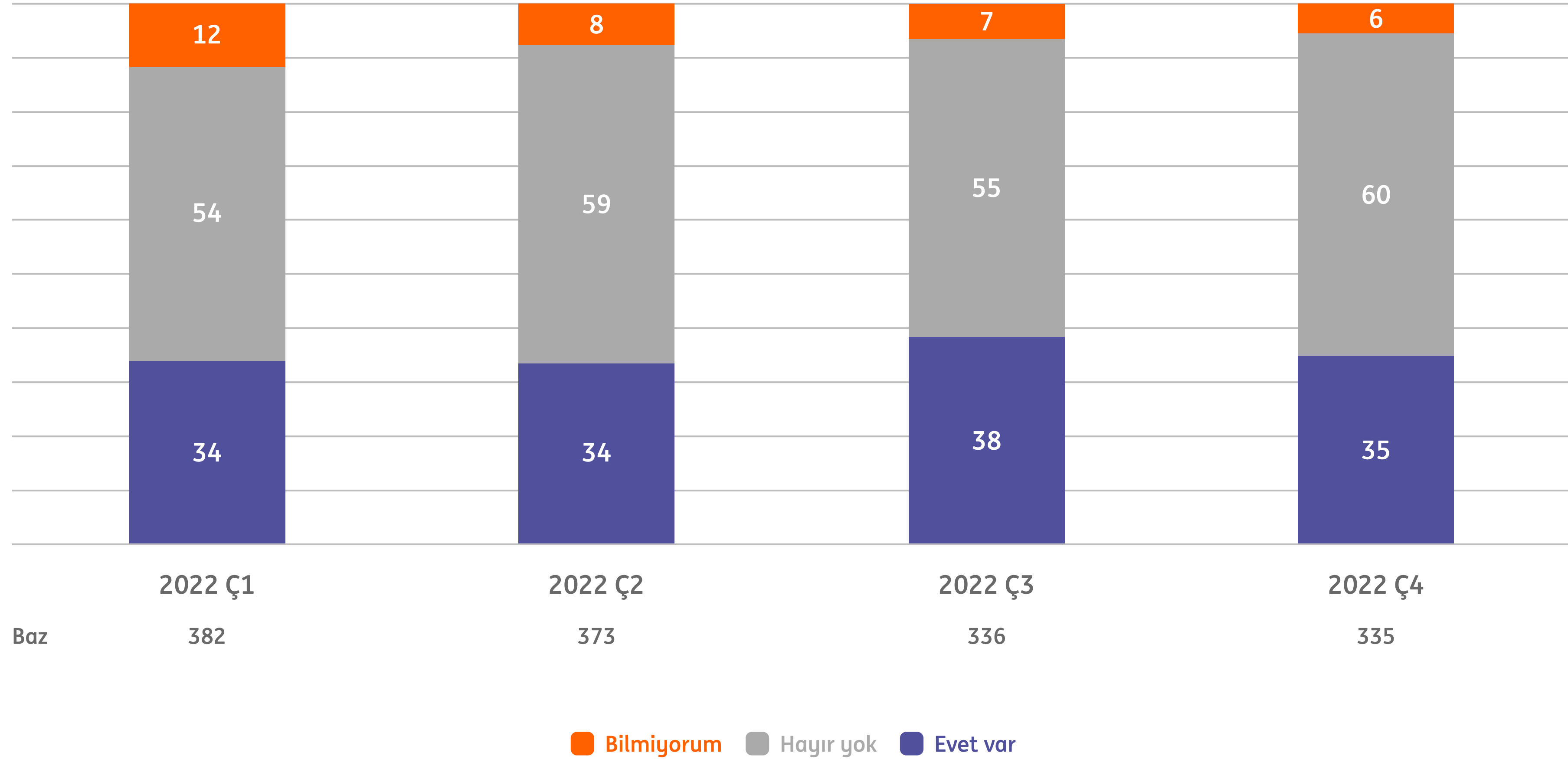
2022 4. çeyrekte de yetersiz gelir yine tasarruf sahibi olamamanın temel nedeni ve geçen çeyrek ile aynı oranda belirtiliyor. Borçlar ise %17 ile bu çeyrekte de 2. önemli neden.

Görüşmecilerin beyan ettiklerine göre sınıflandırılmış şekliyle raporlanmıştır.

Hanede Tasarruf Sahipliği

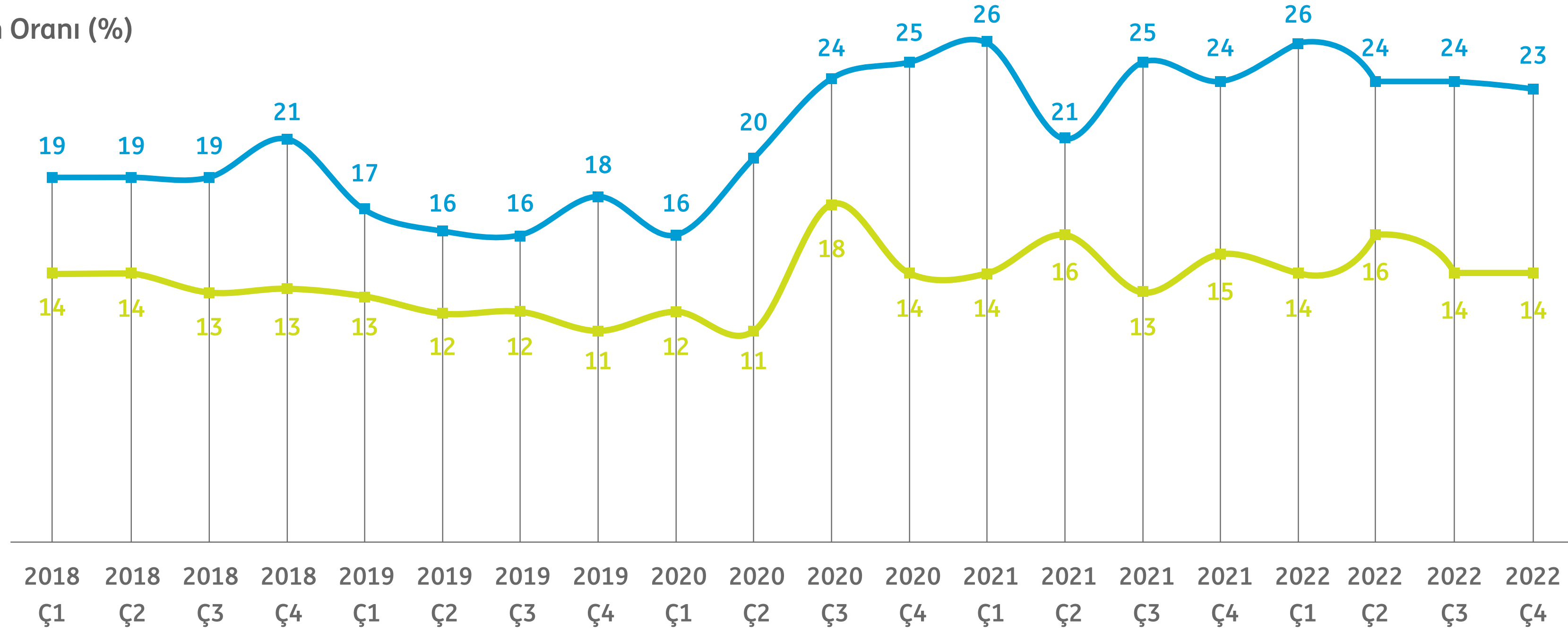
Görüşülen kişi dışında hanede tasarrufu olan bireylerin oranı bir önceki döneme göre 3 puan düşüyor.

Çocuklu ve Çocuksuz Bireylerdeki Tasarruf Sahipliği

Çocuklu ya da çocuksuz bireylerde tasarruf sahipliği geçen çeyrek ile benzer oranda.

Tasarruf Sahiplerinin Oranı (%)

■ Çocuksuz
■ Çocuklu

Baz	2018 Ç1	2018 Ç2	2018 Ç3	2018 Ç4	2019 Ç1	2019 Ç2	2019 Ç3	2019 Ç4	2020 Ç1	2020 Ç2	2020 Ç3	2020 Ç4	2021 Ç1	2021 Ç2	2021 Ç3	2021 Ç4	2022 Ç1	2022 Ç2	2022 Ç3	2022 Ç4
Baz: Çocuksuz bireyler	797	838	860	886	794	852	983	835	940	871	959	903	931	982	979	885	872	841	909	916
Baz: Çocuklu bireyler	1606	1565	1542	1517	1609	1551	1420	1568	1463	1532	1444	1500	1473	1421	1424	1519	1532	1562	1494	1487

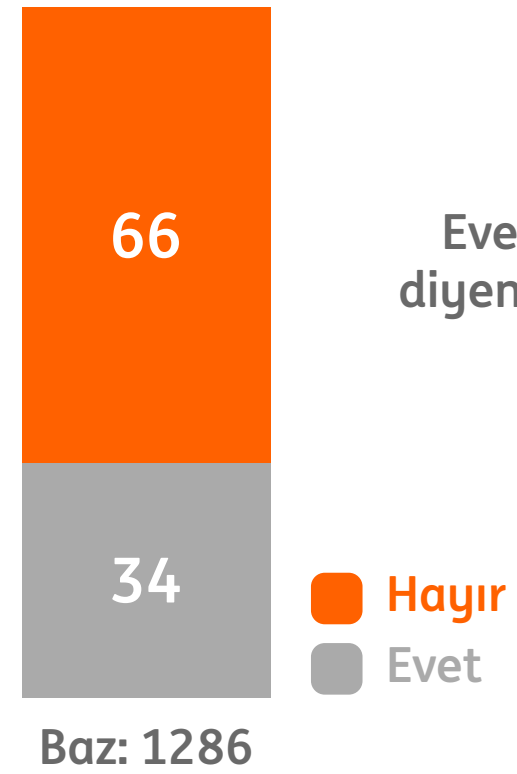
Yakın Gelecekte Tasarruf Yapmayı Planlayanlar

Çocuklu & Çocuksuz

- Tasarrufu olmayan çocuklu bireylerin ve Tasarrufu olmayan çocuksuz bireylerin yakın gelecekte tasarruf yapma eğilimi 2022.nin 3. çeyreği ile hemen hemen aynı oranda.
- Tasarruf etme planlarında ise
 - Her iki kitlede de geçen çeyreğe göre artış var.
 - Çocuklu bireylerde tasarruf etmeyi planlayanlar arasında önümüzdeki 3 ay içinde tasarruf etmeyi planlayanların oranı bu dönem %15'ten %23'e
 - Çocuksuz ve tasarrufu olmayan, ancak planlayan bireyler arasında gelecek 3 ay içinde tasarruf etmeyi planlayanların oranı %12'den %18'e çıkıyor.

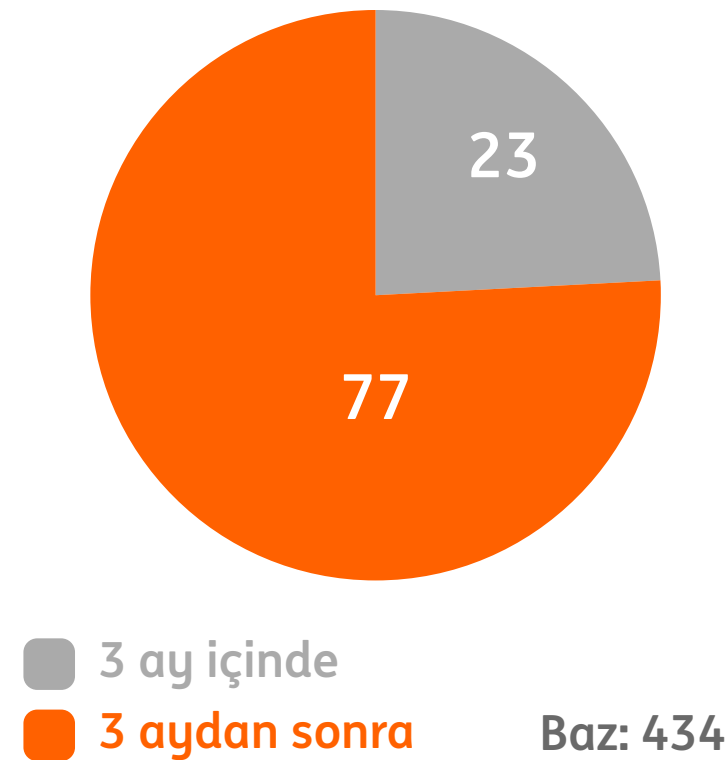
Tasarrufu Olmayanlar (Çocuğu olanlar)

Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlıyor musunuz? (%)

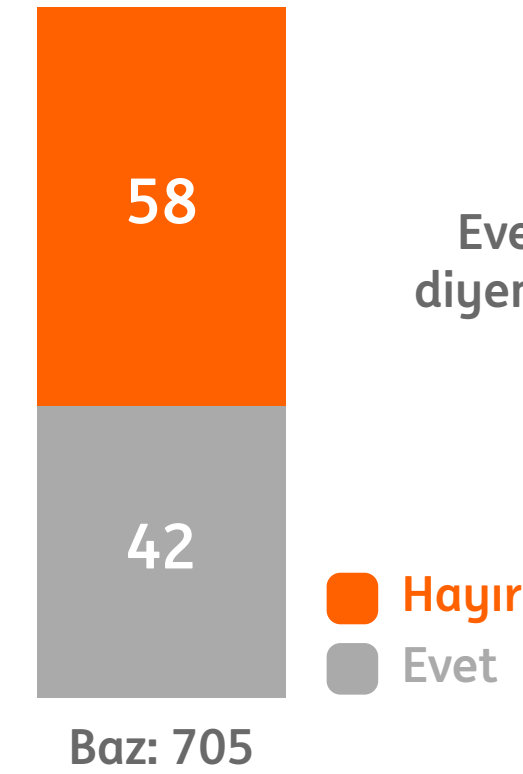
Evet diyenler

3 ay içinde mi, 3 aydan sonraki dönemde mi planlıyorsunuz? (%)

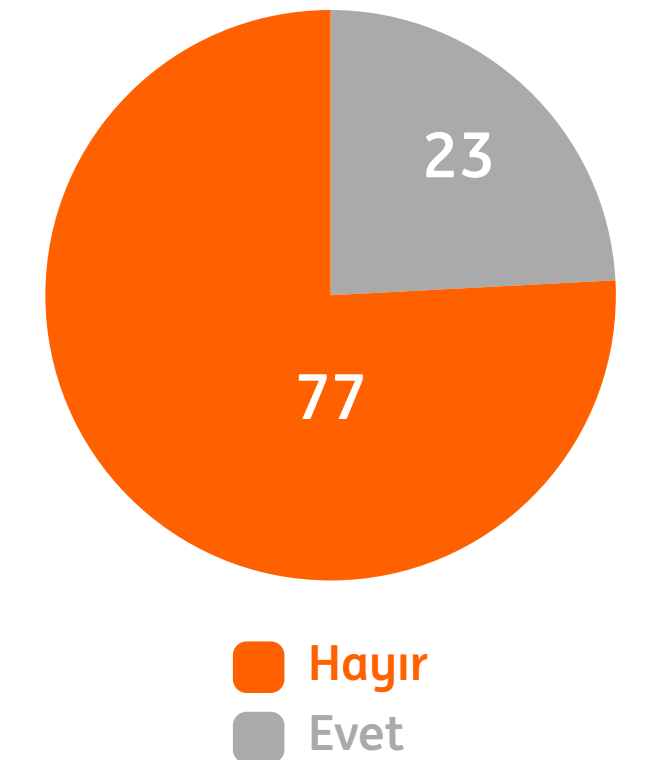
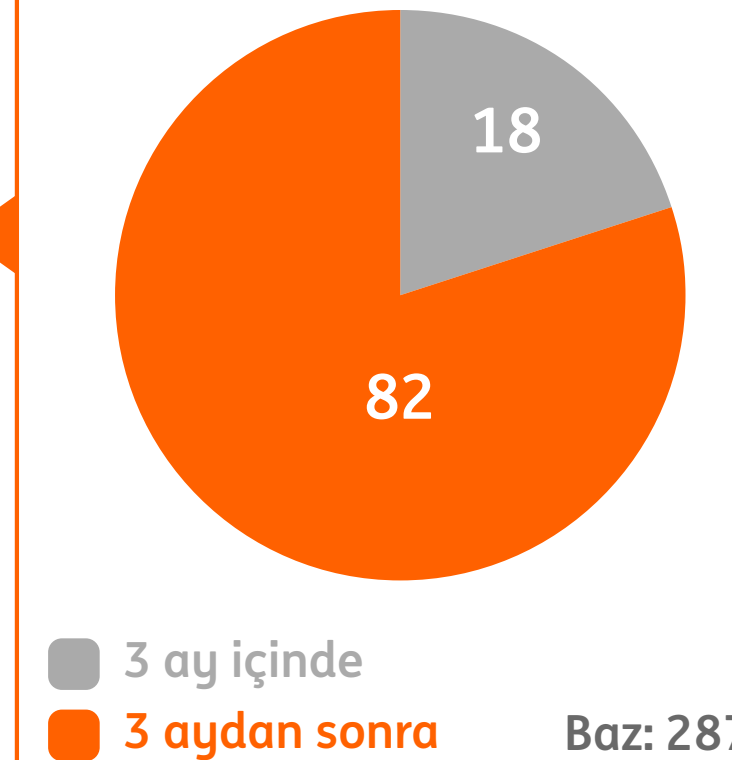
Tasarrufu Olmayanlar (Çocuğu olmayanlar)

Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlıyor musunuz? (%)

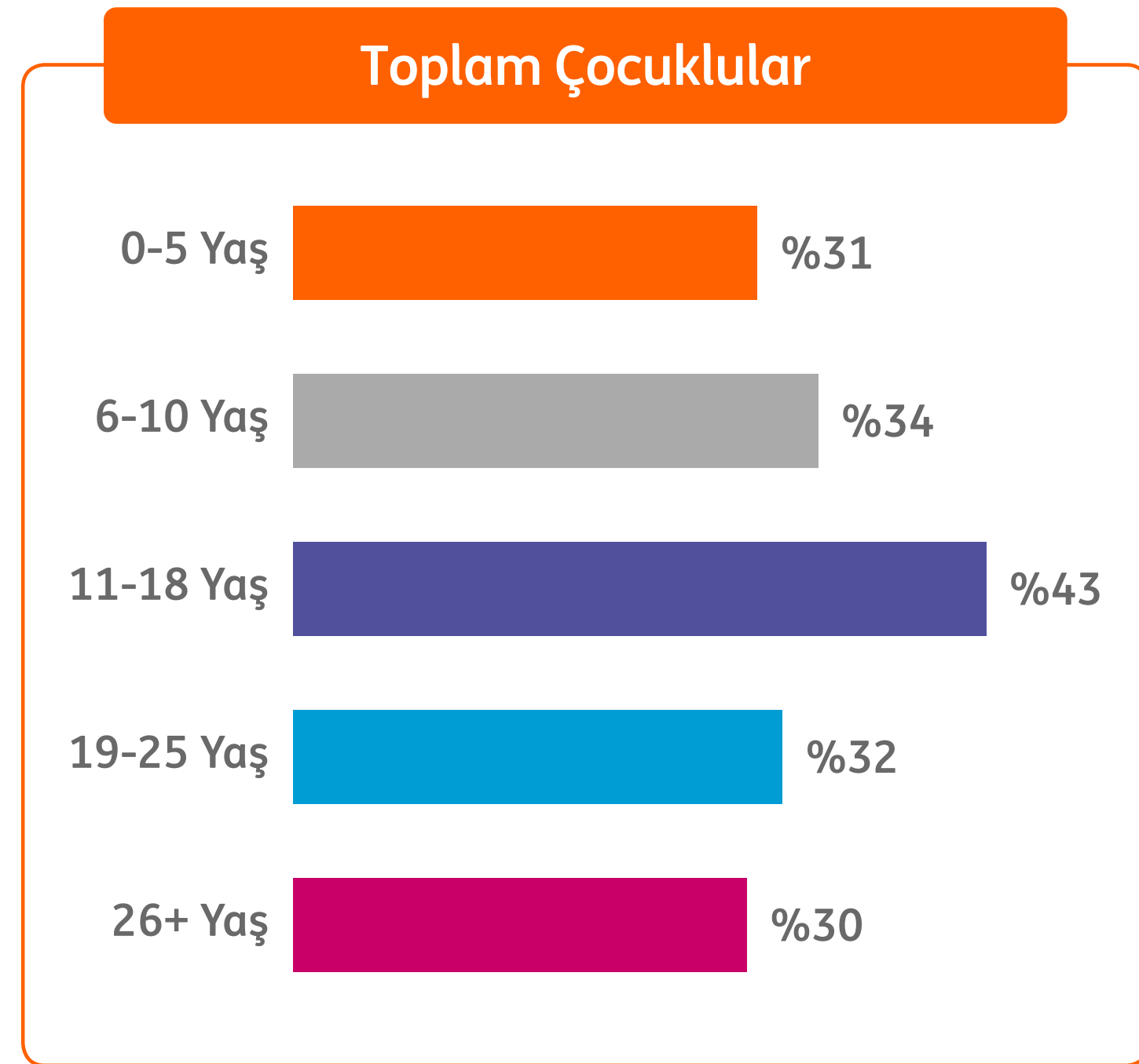
Evet diyenler

3 ay içinde mi, 3 aydan sonraki dönemde mi planlıyorsunuz? (%)

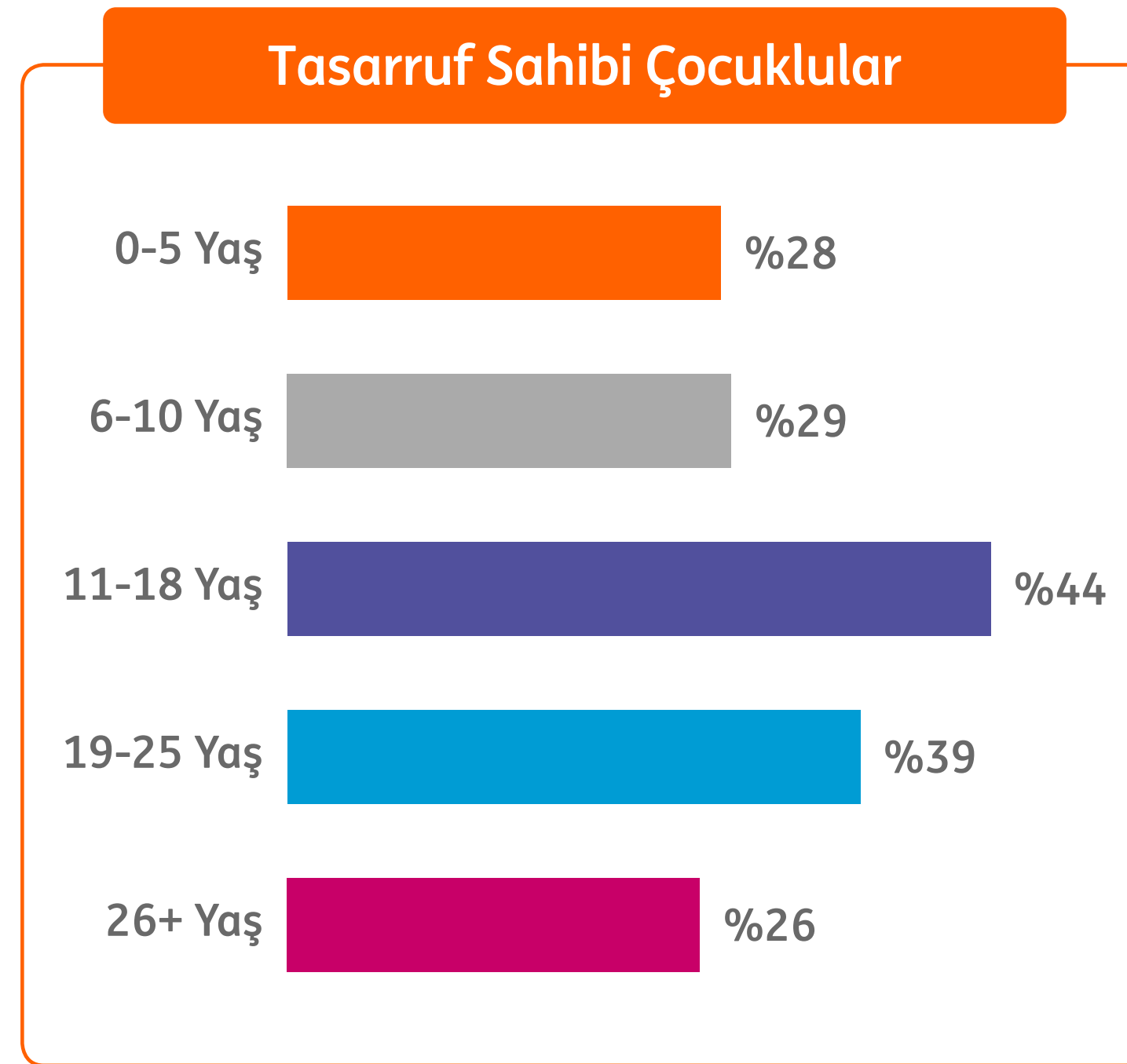

Çocuklu Bireylerde Çocuk Yaşları

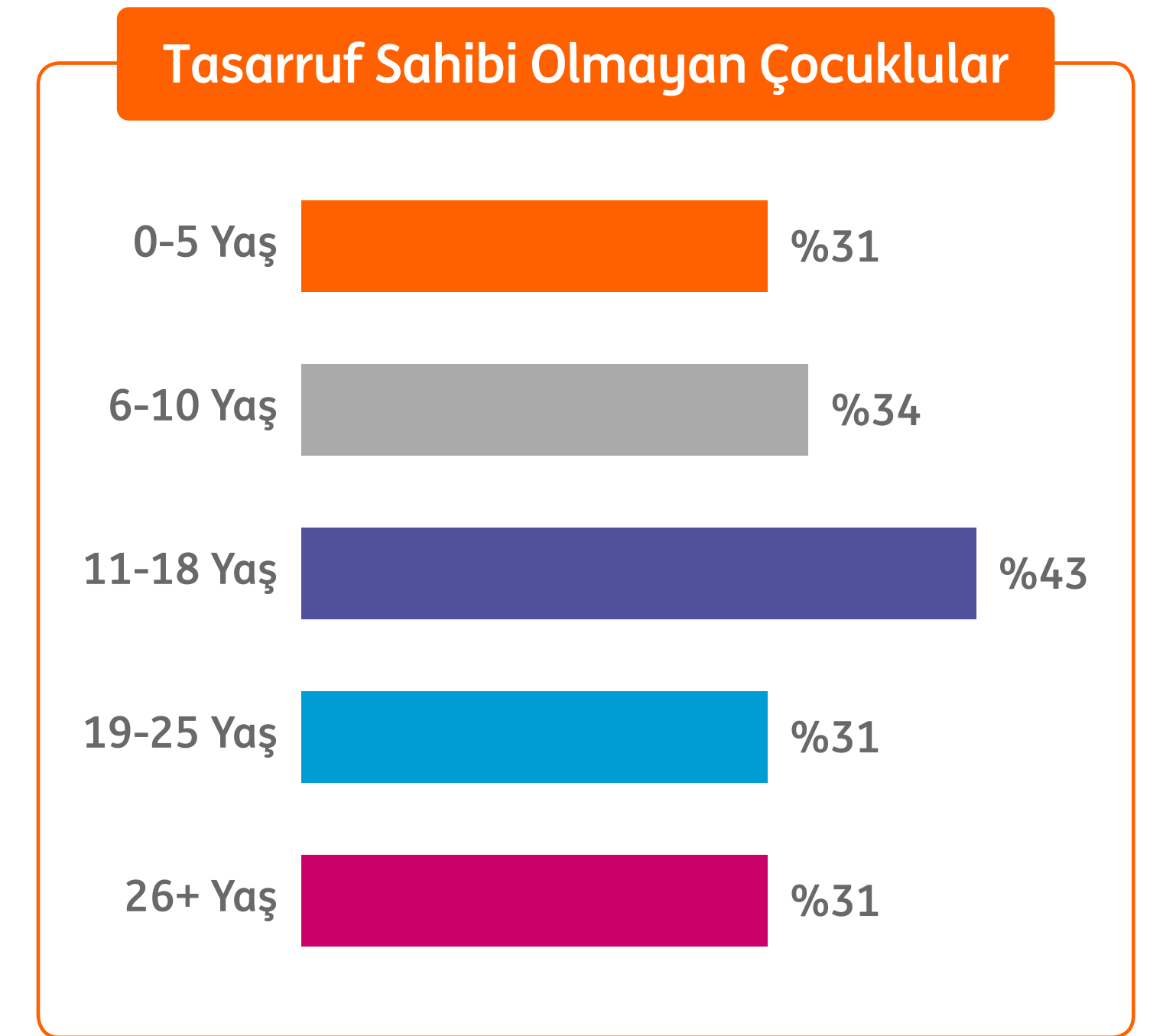
- **Toplam çocuklu bireylerin** çocuklarının yaş grubu dağılımında en yüksek pay 11-18 yaş grubuna ait (%43) ve geçen çeyreğe göre 2 puan artıyor.
- **Tasarruf sahibi olan çocuklu bireylerin** çocuklarının yaş grubu dağılımında da en yüksek pay yine 11-18 yaş (%44) yaş grubuna ait.
- **Tasarrufu olmayan çocuklu bireylerin** çocuklarının yaş gruplarının dağılımında da 11-18 yaş grubu (%43) en yüksek orana sahip.

Baz: 1489

Baz: 202

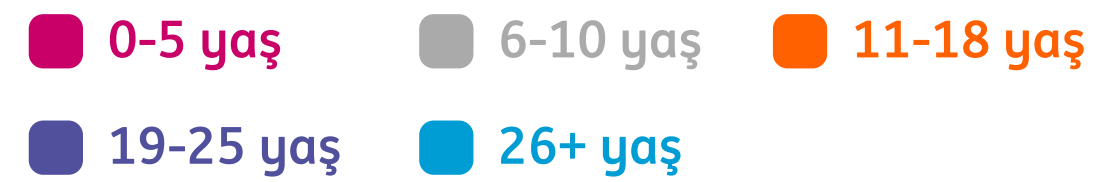
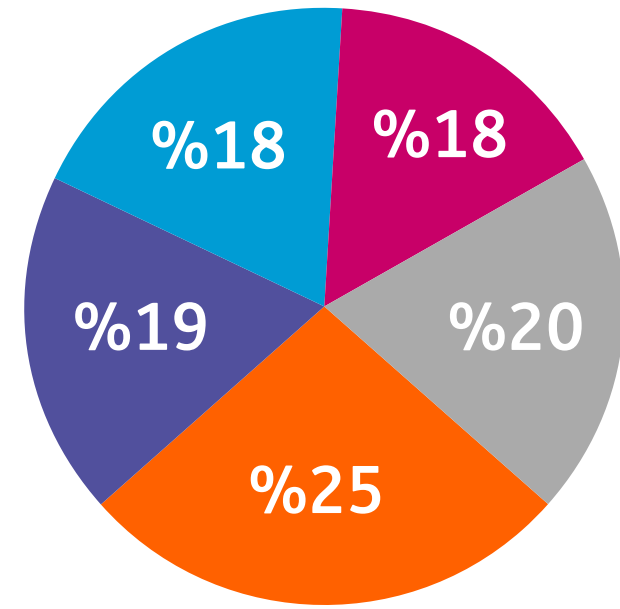

Baz: 1285

Çocukların Yaş Dağılımı

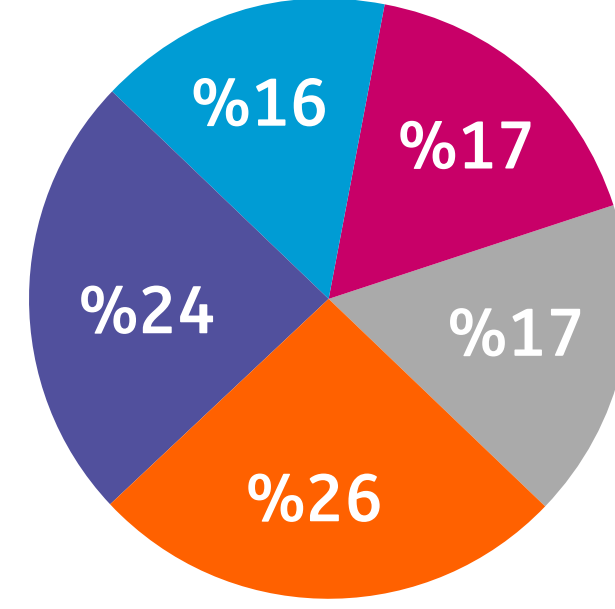
- Bu dönem, hem tasarruf sahibi olan, hem de olmayan çocuklu ailelerde 26 yaş üstü çocuk oranı artıyor.
- Tasarruf sahibi çocuklu bireylerde 19-25 yaş grubu çocuk oranı 3 puan düşerken, tasarruf sahibi olmayan çocuklu bireylerde ise 6-10 yaş çocuk oranı 3 puan düşüyor.

Toplam çocuklu bireylerin çocuklarının yaş dağılımı

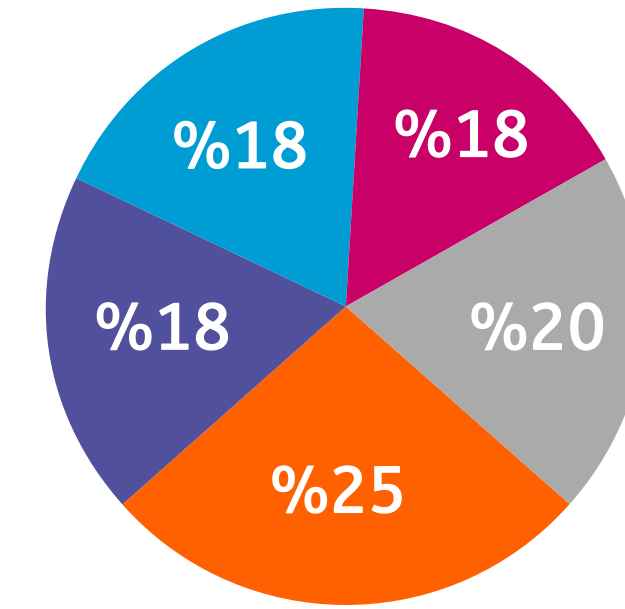
Baz: 1487

Tasarruf sahibi çocuklu bireylerde çocukların yaş dağılımı

Baz: 202

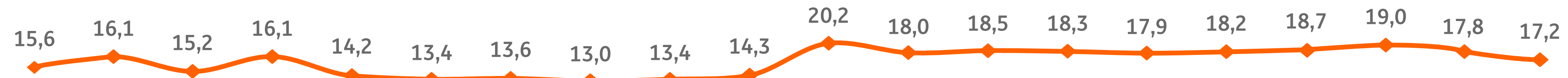
Tasarruf sahibi olmayan çocuklu bireylerde çocukların yaş dağılımı

Baz: 1285

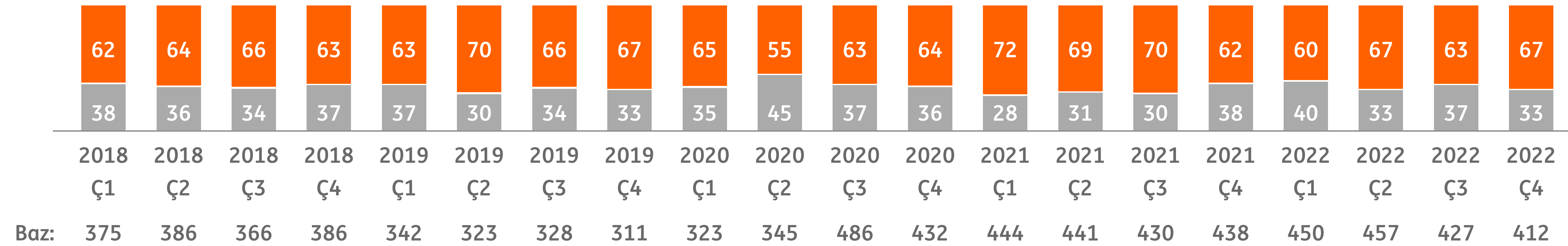
Tasarruf Yapmak Bir Alışkanlık

- 2022 yılının 4. çeyreğinde **düzenli tasarruf yapanların** oranı 3 puan artıyor ve 2. çeyrekteki orana ulaşıyor. Artış özellikle kadınlarda (%55 vs %62) görülüyor.
- Düzenli tasarruf yapmayanlar içerisinde son 3 ayda tasarruf yapanların oranı düşerken, gelecek 3 ay içinde tasarruf yapma eğilimi ise artıyor.

Genel tasarruf sahipliği %
Baz: 2403

Düzenli tasarruf yapma oranı (tasarruf sahipleri içinde)

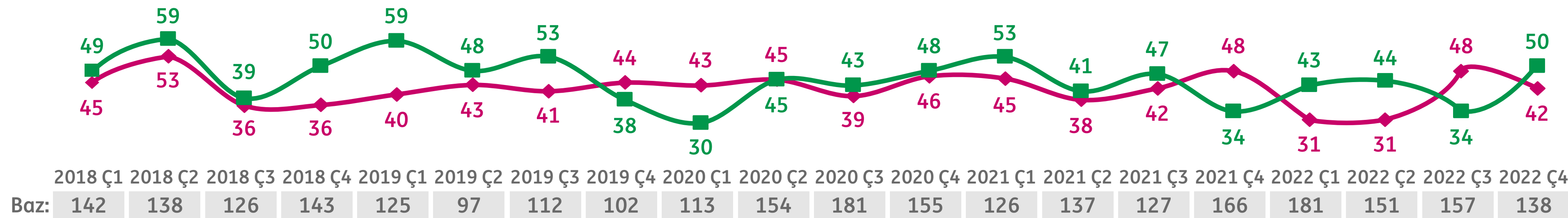

2022 Ç4

Erkek n=295	Kadın n=117
69	62

Evet, Düzenli Tasarrufum Var
Hayır, Düzenli Tasarrufum Yok

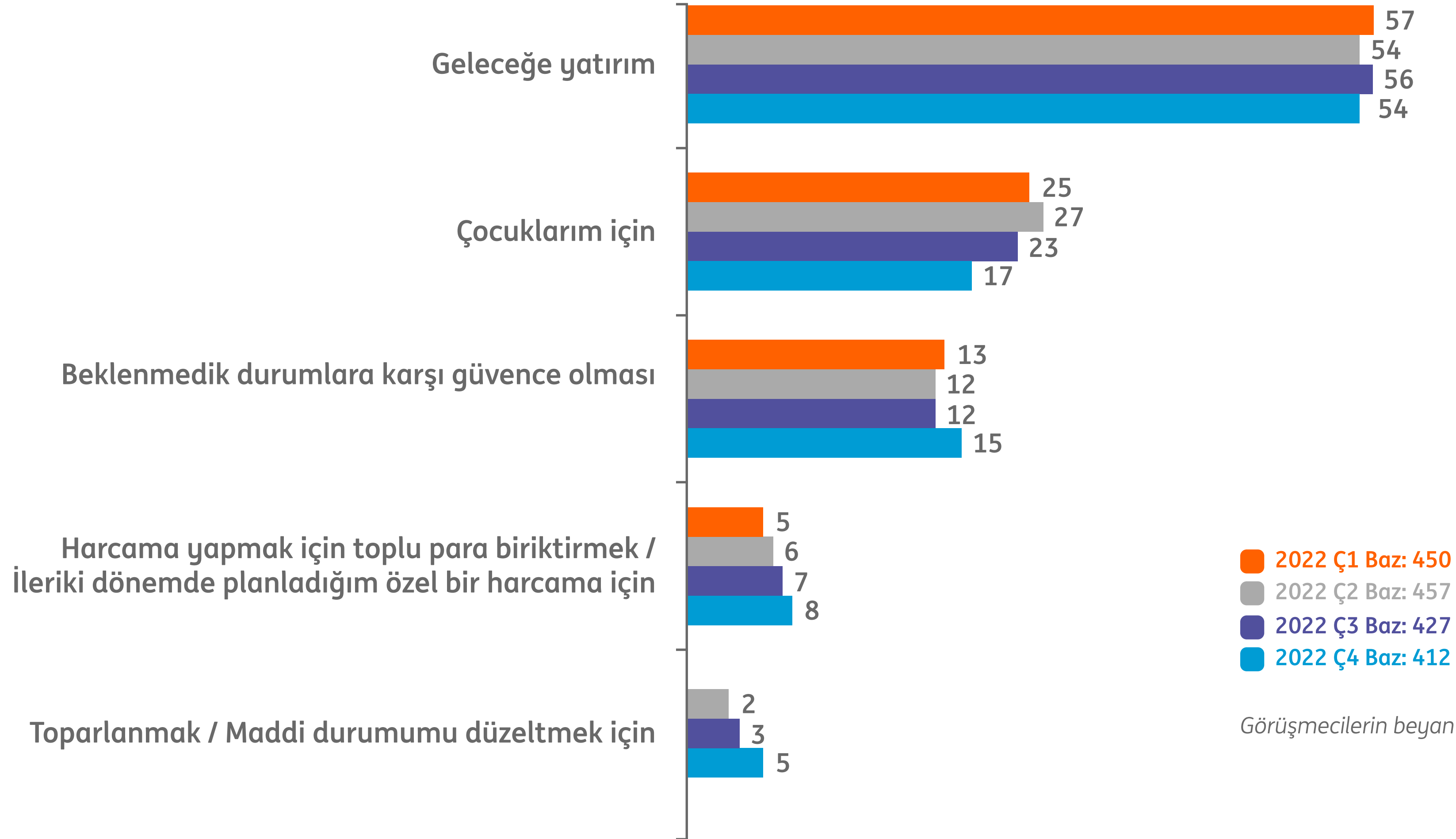
Düzenli tasarruf yapmayanlar için 3 ay içinde veya daha sonra tasarruf yapma eğilimi %

Son 3 ay içinde tasarruf yapma oranı %
Gelecek 3 ay içinde tasarruf yapacak olma eğilimi %

Tasarrufu Olanların Tasarruf Yapma Gerekçeleri

Bu çeyrekte de tasarruf yapmanın en önemli gerekçesi geleceğe yatırım yapmak. Beklenmedik durumlara karşı güvence için nedeni bu çeyrekte 3 puan artıyor.

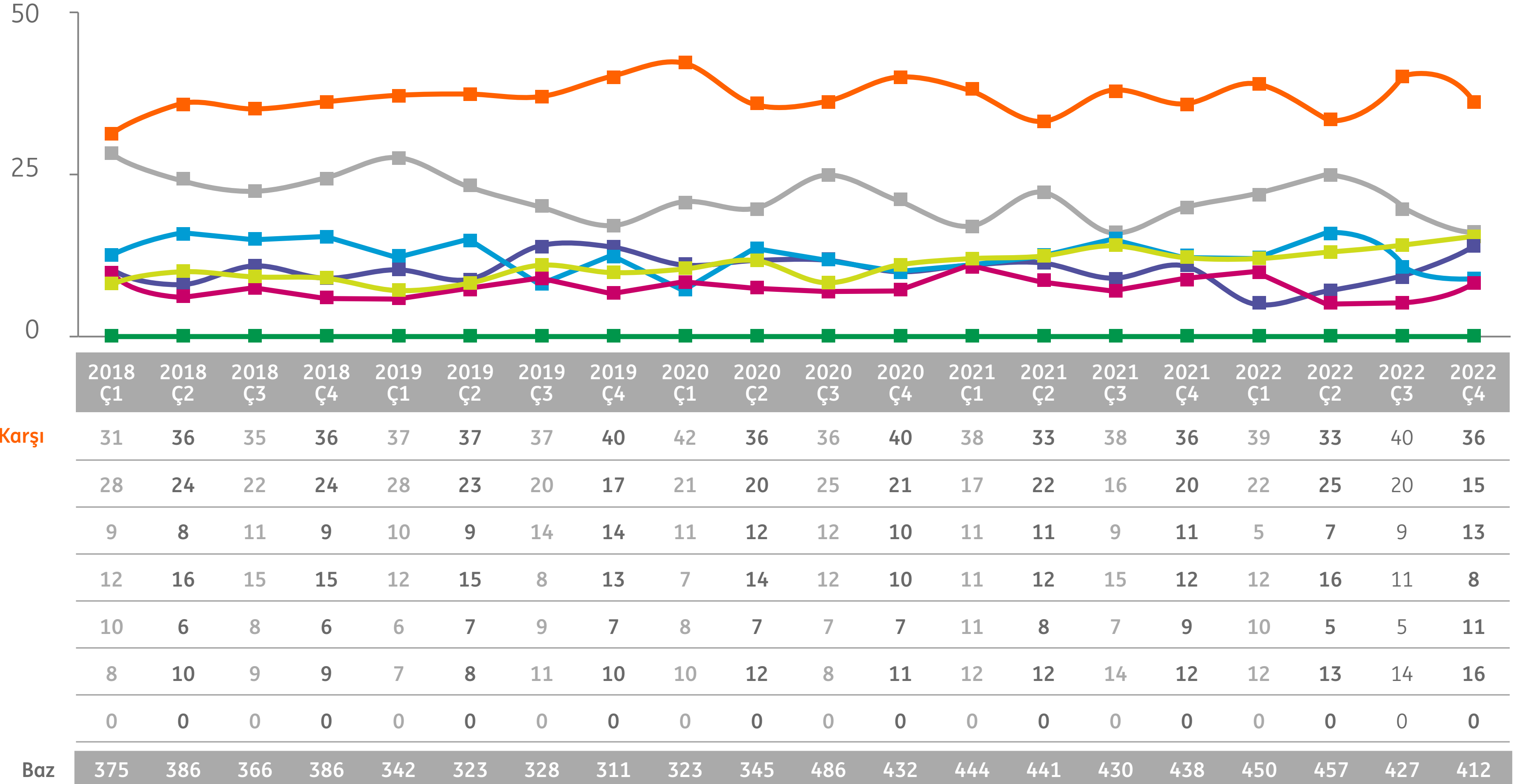

2022 Ç1 Baz: 450
2022 Ç2 Baz: 457
2022 Ç3 Baz: 427
2022 Ç4 Baz: 412

Görüşmecilerin beyan ettikleri şekilde raporlanmıştır.

Tasarruf Sahipliğinin Nedenlerine Genel Bakış

Tasarruf sebeplerinde “**beklenmedik durumlara karşı**” gerekçesi 2022 4. çeyrekte her ne kadar 3 puan gerilese de hala birinci sırayı koruyor. Bu dönem «çocuklar için» (%20 vs %15) ve «emeklilik için» (%11 vs %18) nedenleri daha düşük bir oranda belirtilirken, satın almaya yönelik olan ev almak ve özel tüketim gerekçelerinde artış görülüyor.

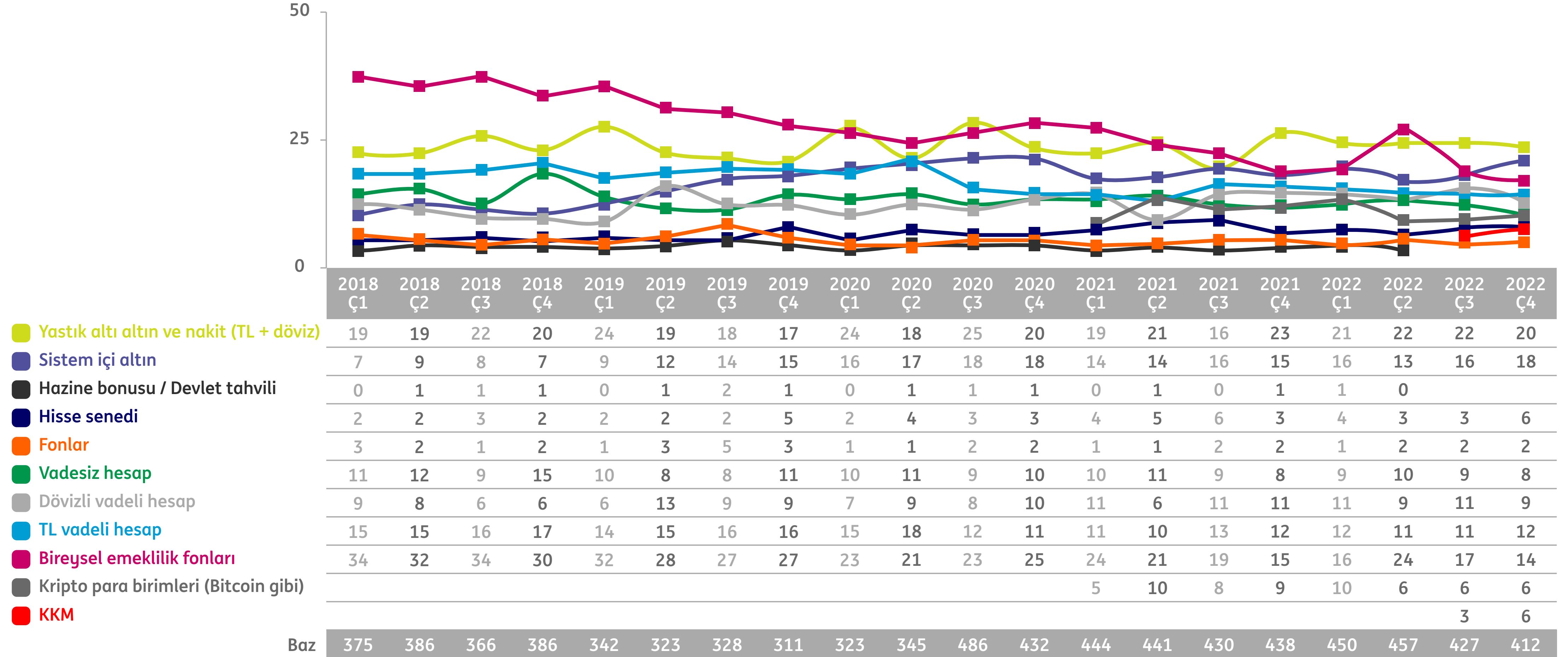

Görüşmecilerin beyan ettiklerine göre sınıflandırılmış şekliyle raporlanmıştır.

TASARRUF ARAÇLARI TERCİHİ

Tasarrufu Olanların Tasarruf Aracı Tercihi

“Yastık altı altın ve nakit” bu dönemde de en çok tercih edilen tasarruf aracı. Sistem içi altın yatırımı bu dönemde de artıyor. Hisse senedi ve KKM de bu dönem 3'er puan artan diğer yatırım araçları.

Not: 'Bu soru çoklu cevap' olduğu için bu kalemlerin toplamı %100'ü geçmektedir. Karşılaştırmalı analiz için hepsi toplam %100 olacak şekilde yeniden ağırlıklandırılmıştır.

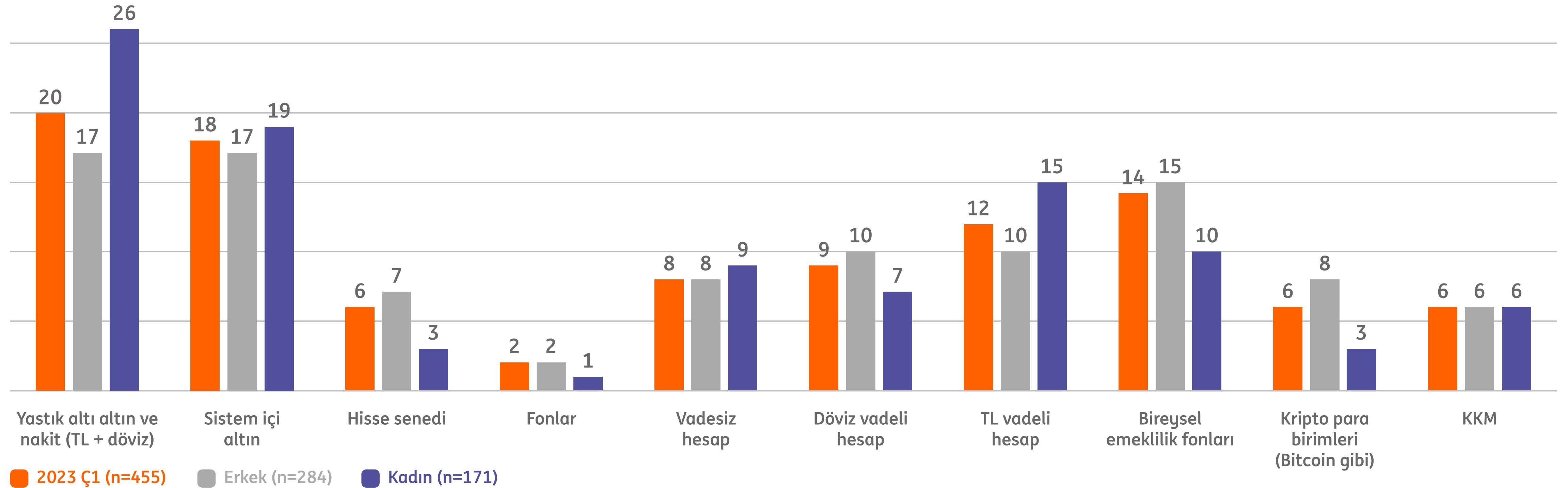
*KKM seçeneği 2022 Ağustos ayında forma dahil edilmiştir.

Tasarrufu Olanların Tasarruf Aracı Tercihi

Kadın-erkek kırılımı

“Yastık altı altın ve nakit” kadınlar tarafından daha çok tercih edilirken; bireysel emeklilik fonu, kripto para, ve hisse senedi tercih oranı erkekler nezdinde daha yüksek.

2022 4. Çeyrek

Not: 'Bu soru çoklu cevap' olduğu için bu kalemlerin toplamaları %100'ü geçmektedir. Karşılaştırmalı analiz için hepsi toplam %100 olacak şekilde yeniden ağırlıklandırılmıştır.
*KKM seçeneği 2022 Ağustos ayında forma dahil edilmiştir.

Tasarrufu Olanların Tasarruf Aracı Tercihi

Bu dönem sistem içi altın veya diğer değerli taş ve metal hesabı 2 puan artıyor.

	2018 Ç1	2018 Ç2	2018 Ç3	2018 Ç4	2019 Ç1	2019 Ç2	2019 Ç3	2019 Ç4	2020 Ç1	2020 Ç2	2020 Ç3	2020 Ç4	2021 Ç1	2021 Ç2	2021 Ç3	2021 Ç4	2022 Ç1	2022 Ç2	2022 Ç3	2022 Ç4
Sistem dışı ve sistem içi altın + sistem dışı nakit (TL veya döviz)	26	29	30	27	33	31	31	32	40	35	43	38	33	35	31	38	37	35	38	38
Altın veya diğer değerli taş ve metal (sistem dışı)	10	11	13	12	12	9	10	8	14	12	13	11	12	13	9	12	14	15	13	12
Altın veya diğer değerli taş ve metal hesabı (sistem içi)	7	9	8	7	9	12	14	15	16	17	18	18	14	14	16	15	16	13	16	18
Yastık altı döviz veya TL (nakit)	9	8	10	8	12	10	7	9	10	7	12	9	7	8	6	11	7	7	9	8
Baz	326	375	386	366	342	323	328	311	323	345	486	432	444	441	430	438	450	457	427	412

YÖNETİCİ ÖZETİ VE SONUÇLAR

2022 / 4. Çeyrek Sonuçları [1/3]

%17,2

2022'nin 4. çeyreğinde de tasarruf yapanların oranında gözlemnen düşüş devam ediyor. Senenin ilk 2 çeyreğinde %19 olan tasarruf sahipliği senenin son çeyreğinde %17 geriliyor. Bu kayıp özellikle kadınlardan ve 25-34 /45-54 yaş grubu bireylerden kaynaklanıyor.

Tasarruf sahibi olan erkekler ve kadınlar arasındaki oransal farklılaşma gittikçe artıyor.
(2022 Ç4: Erkekler: %24,9, Kadınlar:%9,6)

18-24'te
artış
devam
ediyor

18-24 yaş grubundaki tasarruf sahipliği 2022 2. çeyrekte görülen düşüştten (%18) itibaren artmaya devam ediyor. 2022'nin 3. çeyreğinde %21'e çıkan tasarruf sahipliği bu dönemde de %25'e çıkıyor.

%37

Geçen çeyrekte %37 seviyesine çıkan tasarrufu olmayanlar nezdindeki tasarruf yapma eğilimi bu çeyrekte de aynı oranda devam ediyor. Bu kitle içinde «gelecek 3 ay içerisinde» tasarruf yapacağını belirtenlerin oranı ise tekrar %21 seviyesine çıkıyor.

%23
-
%14

Çocuklu (%14) ve çocuksuz (%23) bireylerde tasarruf sahipliği geçen çeyrek ile benzer oranda.

2022 / 4. Çeyrek Sonuçları [2/3]

%67

Geçen çeyrekte düzenli tasarruf yapanların oranındaki 4 puanlık bir düşüş bu çeyrekte tekrar kazanılmış durumda (%63 vs. %67). Düzenli tasarruf yapmayanların son 3 ayda tasarruf yapma davranışı düşerken, gelecek 3 ay içinde tasarruf yapma eğilimi ise ciddi şekilde artıyor (%34 vs %50).

%54

Tasarruf yapma gerekçeleri arasında «geleceğe yatırım» unsuru yine ilk sırada belirtiliyor. Bu dönem bu gerekçenin belirtilmesi 2 puan düşüyor (%56 vs 54). «Çocuklarım için» gerekçesi hala ikinci sırada gelse de, bu çeyrekte de düşmeye devam ediyor (%23 vs %17). Beklenmedik durumlara karşı güvence için nedeni ise bu çeyrekte 3 puan artıyor (%12 vs %15).

%52

vs

%60

Kimseye muhtaç olmamak için» unsuru bu dönemde de ilk sırada belirtilen gerekçe, ancak geçen döneme göre 8 puan geriliyor. Bu dönem özellikle ev almak (%12 vs %26) ya da arsa almak (%6 vs %11) gerekçeleri ciddi şekilde artıyor.

%50

vs

%39

Ani sağlık sorunları bu dönemde de geçen döneme göre 11 puan artarak %50 ile ilk sırada belirtiliyor. Bu dönem «aniden çıkabilecek ufak ihtiyaçlar» nedeni 16 puan artarak, “diğer beklenmedik olaylar karşısında güvence olması için” nedeni de geçen döneme 12 puan artarak ikinci sırayı paylaşan nedenler.

2022 / 4. Çeyrek Sonuçları [3/3]

%56

«Çocukların geleceğine yatırım» bu çeyrekte 3 puan gerilemesine rağmen %56 oranı ile ilk sırada belirtilen sebep. «Çocukların eğitim masrafları» ise çok yakın bir oranla (%54) 2.sırada belirtiliyor ve bu çeyrekte geçen çeyreğe göre 9 puan artarak %54 seviyesine ulaşıyor.

%20

-
%18

2022 4. çeyrekte de tasarrufu olanların tasarruf araçları tercihleri arasında «Yastık altı altın ve nakit» yine en çok tercih edilen tasarruf aracı, ancak geçen döneme göre 2 puanlık düşüş var. Sistem içi altın ise 2 puanlık artış ile %18 oranında tercih edilen 2. yatırım aracı. Hisse senedi ve KKM'nin tercih oranları 3'er puan artarak %6'ya erişen yatırım araçları.

%33

-
%24

Bu çeyrekte de tasarrufu olmayan genel kitlenin tasarruf aracı tercihlerinde -tasarrufu olanlara benzer şekilde ilk ikide «**yastık altı altın ve nakit**» (%33) ve «**sistem içi altın**» (%24) alıyor.

ARAŞTIRMA MODELİ VE AMACI

Amaç ve Yöntem

Tasarruf Eğilimleri Araştırması'nın amacı Türkiye'de kentsel yerleşim yerlerinde 18 yaş ve üzerindeki bireylerin tasarruf eğilimlerini izlemektir.

Bu araştırma çerçevesinde;

- NUTS2 bölgelerinde seçilen 26 ilde her ay tesadüfi olarak seçilen 800 kişi ile görüşülüyor. 3 aylık (çeyrek) bazda görüşme sayısı 2400 olarak gerçekleşiyor ve raporlanıyor.
- Bilgisayar destekli telefon görüşmesi yöntemi (CATI) kullanılıyor.
- Yaş, cinsiyet, çalışma durumu ve meslek kontrol kotası olarak uygulanıyor.

Tanım

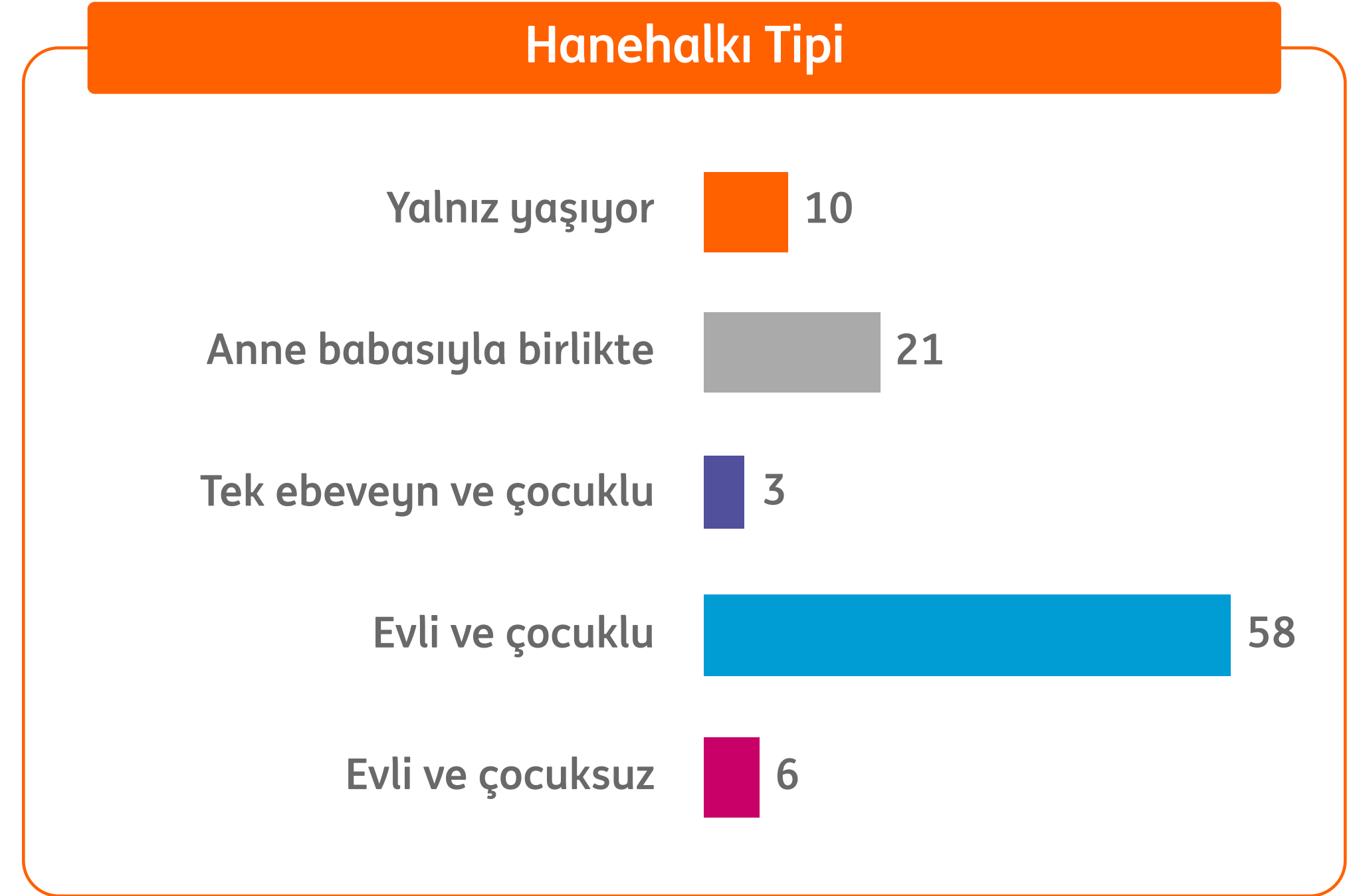
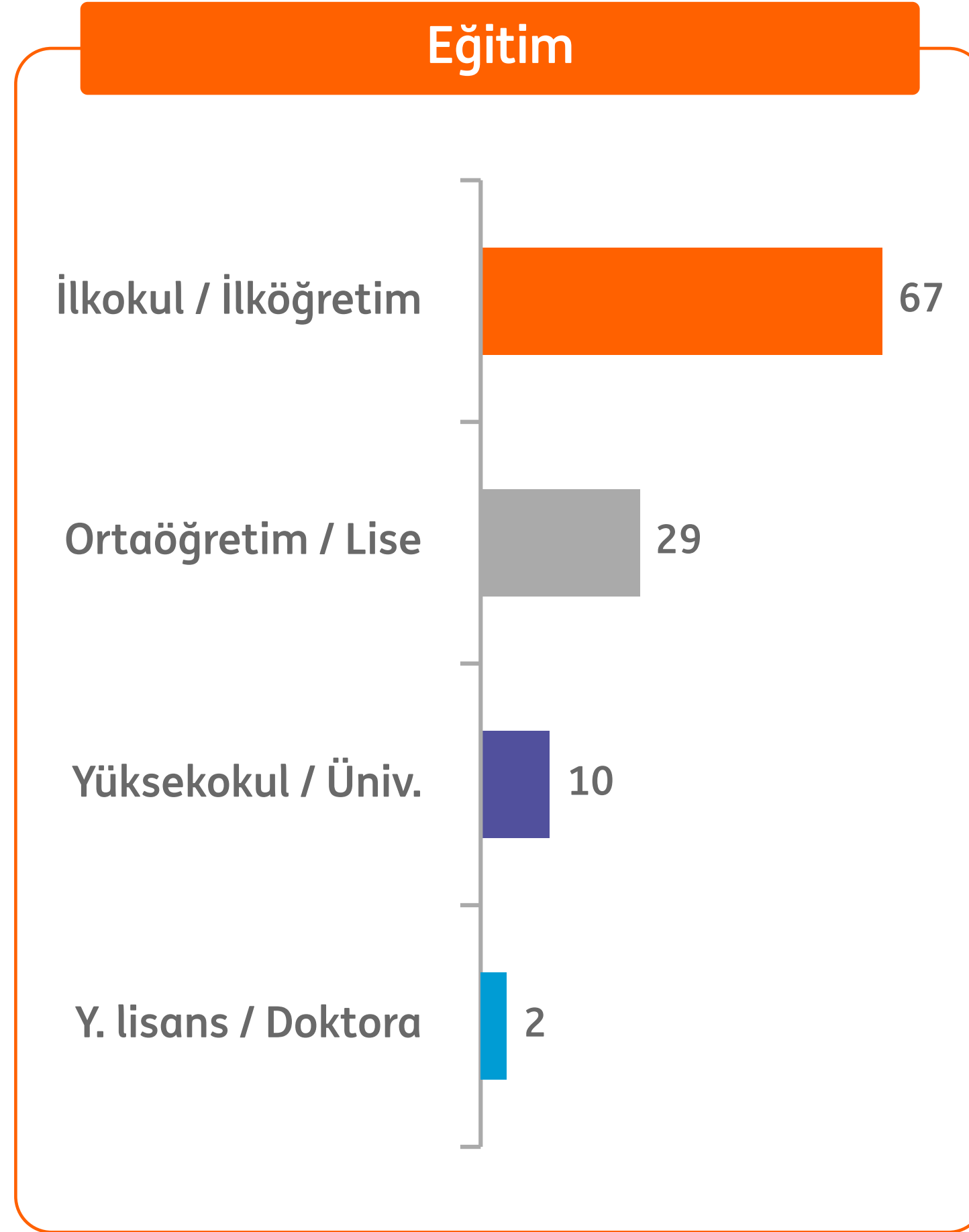
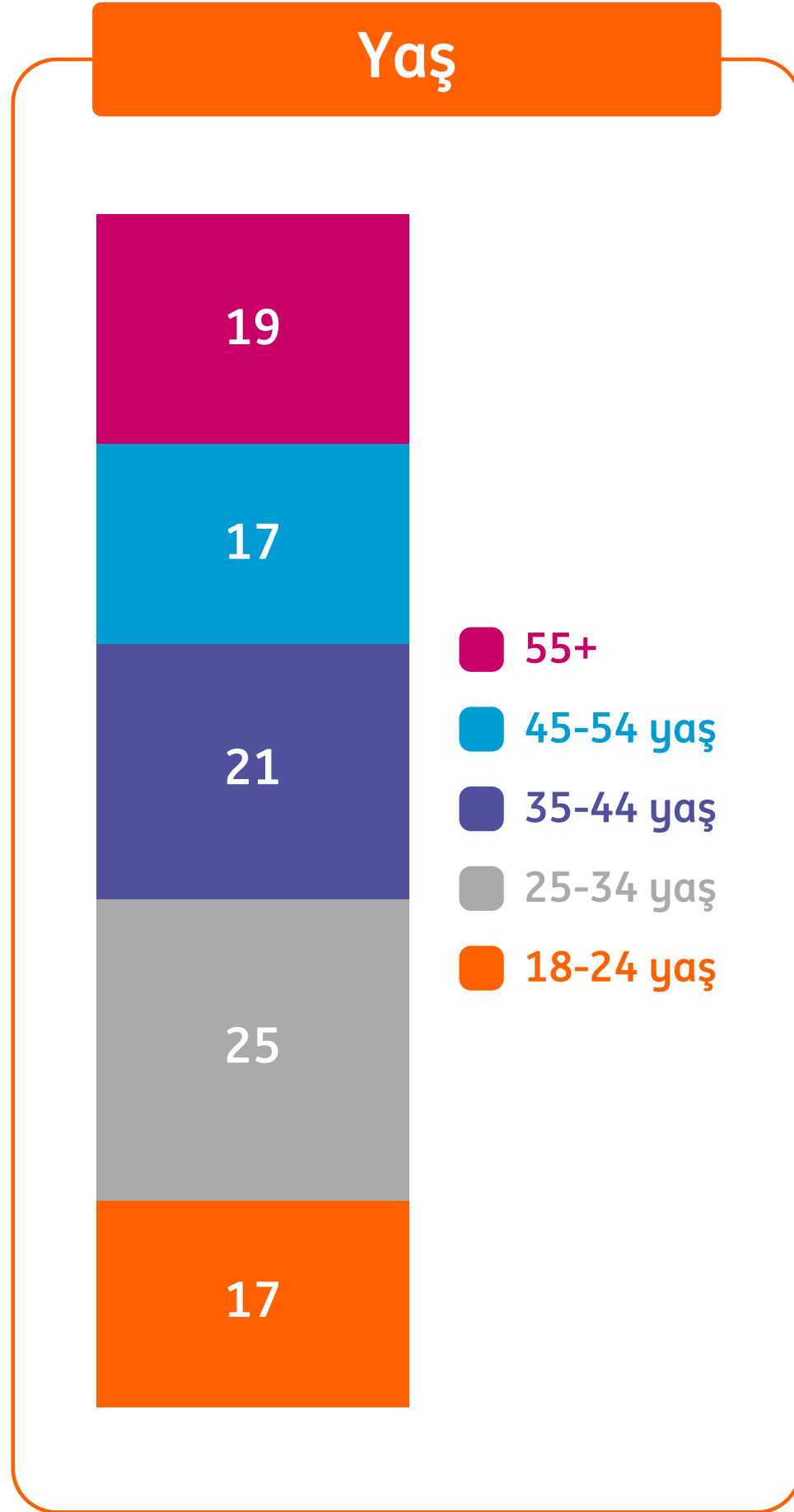
Tasarruf, sözlük anlamı itibariyle “sarf edilmeyen” anlamına gelmektedir.

Bu araştırma kapsamındaki TASARRUF ise şu kalemleri içermektedir:

- Bankalarda duran TL veya döviz cinsinden vadeli hesaplar
- Bankalarda ve/veya aracı kurumlarda duran hisse senedi, hazine bonosu, devlet tahvili gibi menkul değerlerin parasal tutarı
- Bankalarda duran yatırım hesapları ve katılım fonları
- Bireysel emeklilik fonları
- Bankalarda vadesiz hesapta / likit fonda TL veya döviz cinsinden duran miktarın o ay içinde harcanmayan/harcanmayacak bölümü
- Cüzdan, kasa, yastık altında duran paranın (döviz, altın dahil) o ay içinde harcanmayan/harcanmayacak bölümü

Araştırmaya katılanlara, bu tanıma uygun olarak tasarrufları olup olmadığı soruluyor.

Demografik Bilgiler – 2022 / 4. Çeyrek

Çocuklu oranı: %62
Ortalama çocuk sayısı: 2,47

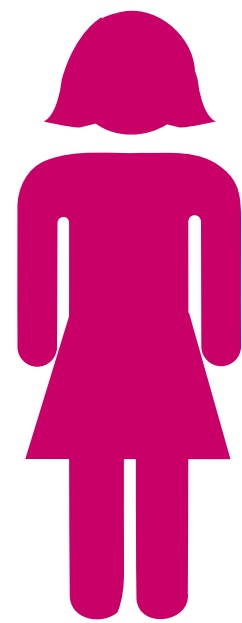
Demografik Bilgiler – 2022 / 4. Çeyrek

Cinsiyet

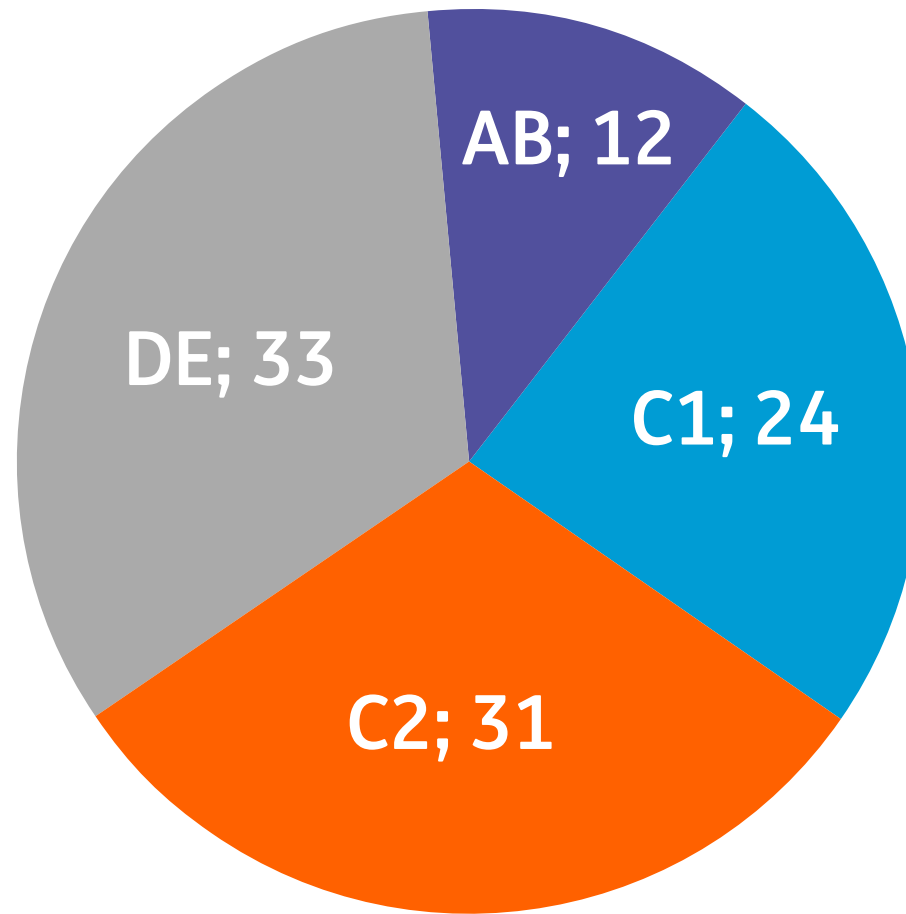
%49

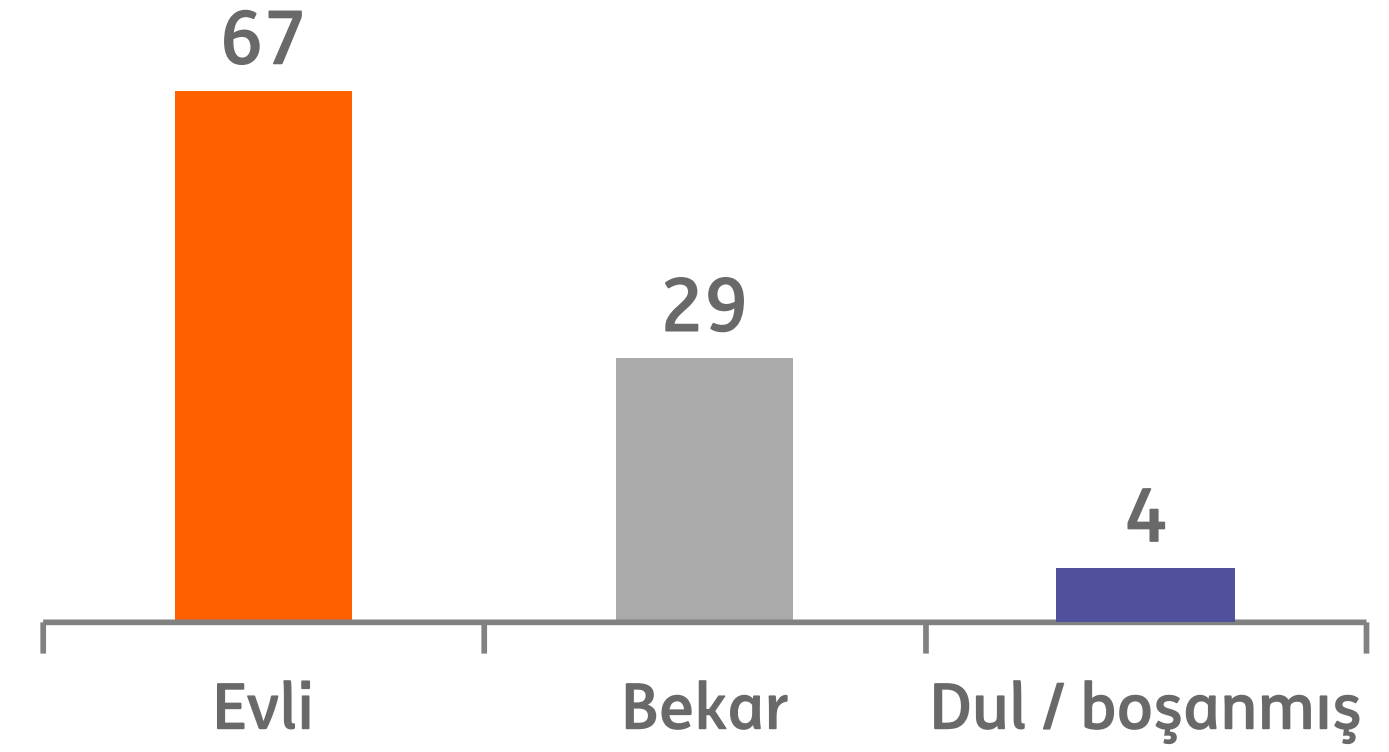
%51

Sosyo-Ekonomik Durum

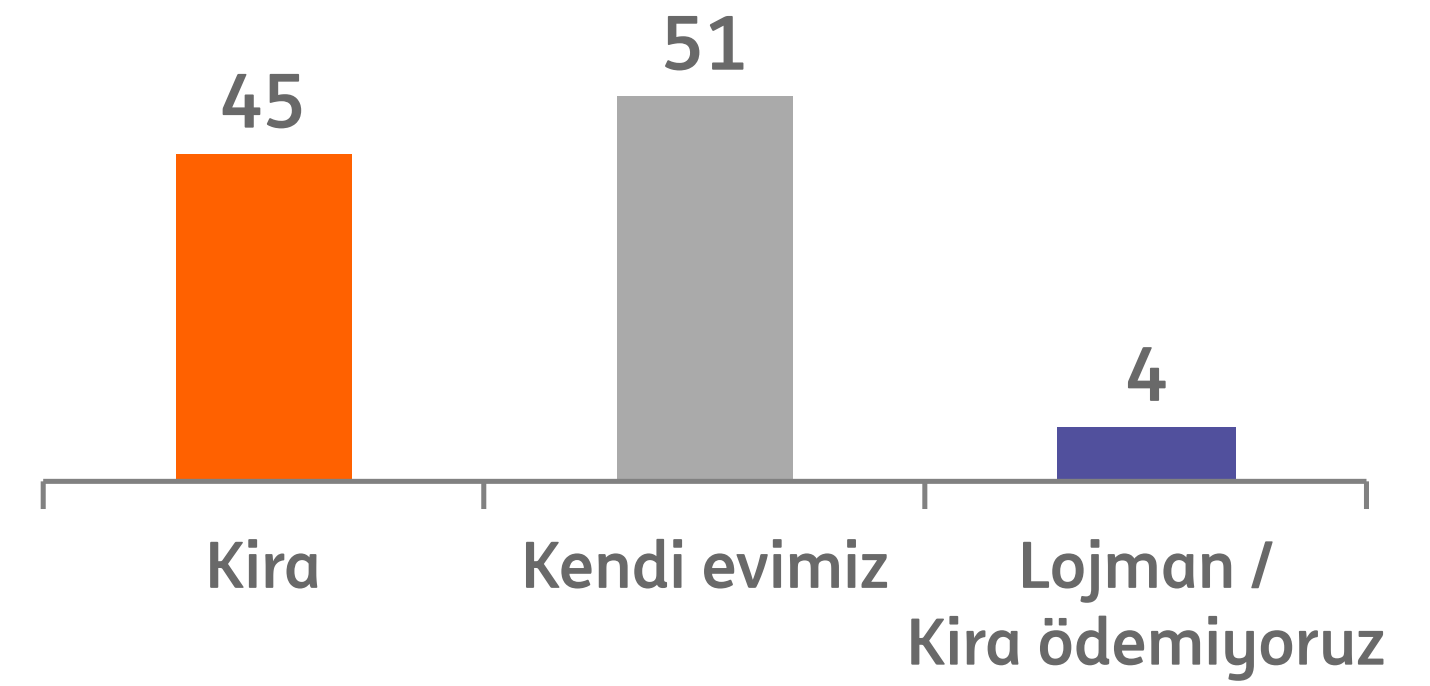

Medeni Durum

Baz: 2403

Konut Tipi

sen hayatını yaşa